

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

“VƏTƏN MÜHARİBƏSİNDƏN SONRA REGIONAL ƏMƏKDAŞLIQ ÜÇÜN ÇOX GÖZƏL İMKANLAR YARANMIŞDIR”

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 25-də İran İslam Respublikasının Yol və Şəhərsalma naziri, Azərbaycan-İran Hökumətlərarası Birgə İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının həmsədri Rüstəm Qasiminin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini videoformatda qəbul edərkən deyib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, regional əməkdaşlığın yaradılması üçün hazırda çox ümidverici 3+3 əməkdaşlıq platforması yaradılmışdır. Artıq birinci görüş keçirildi. Əminəm ki, bu görüşlər müntəzəm olaraq keçiriləcək və region ölkələrinin maraqlarını təmin edəcək. Eyni zamanda, əminəm ki, yaxın gələcəkdə İran şirkətləri azad edilmiş torpaqlarda fəal işə başlayacaqlar. İqtisadiyyat Nazirliyinə müvafiq göstərişlər verildi. İran tərəfi ilə ilkin danışıqlar aparıldı və indi konkret nəticələr gözləyirik.

Prezident İlham Əliyev deyib: - Ermənistan işğal dövründə bizim bütün şəhərlərimizi, kəndlərimizi yerlə-yeksan edib. Ona görə bu böyük ərazidə - 10 min kvadratkilometrədən böyük olan ərazidə indi quruculuq işlərinə start verildi, amma gördüyünüz kimi, bu, çox genişmiqyaslı bir

işdir. Yüzlərlə şəhər və kənd demək olar ki, yer üzündən silinib. Bərpə işlərinə start verildi və dediyim kimi, ümid edirəm ki, İran şirkətləri bu işlərdə fəal iştirak edəcəklər.

Siz dünən, eyni zamanda, Zəngəzur dəhlizinin yaradılması üçün aparılan işlərlə də tanış olmusunuz. Həm avtomobil yolu, həm dəmir yolu artıq uğurla inşa edilir və Ermənistandan

da biz müsbət xəbərlər alırıq. Ermənistan öz tərəfində də bu işlərə start verməyi planlaşdırır.

Bir sözlə, ümid edirəm ki, müharibədən sonrakı dövr bütün region üçün yeni imkanlar açacaq. Əlbəttə ki, İran İslam Respublikasının bu işlərə töhfəsi də çox önəmlidir.

Digər məsələlərə gəldikdə, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılma-

sı, Xudafərin Su Elektrik stansiyalarının inşa edilməsi, Astaraçay üzərində körpünün inşa edilməsi – bütün bu və digər məsələlər dünən Şahin Mustafayevlə müzakirə olunub və hökumətlərarası komissiyanın işində, əlbəttə ki, prioritetlər sırasında olacaq.

Onu da bildirməliyəm ki, noyabrın sonlarında İran İslam Respublikasının Prezidenti cənab Rəisi ilə keçirdi-

yim görüşü çox uğurlu, əhəmiyyətli idi və İran-Azərbaycan əlaqələri üçün yeni imkanlar açır. Bu, əlaqələrimizin, dostluq, qardaşlıq əlaqələrimizin yeni səhifəsinin açılması deməkdir. İranlı nazir Rüstəm Qasimi deyib: - Sizinlə cənab Prezident Rəisi arasında keçirilən görüş iki ölkə münasibətlərində yeni bir səhifə yaradacaq. Biz dünən azad edilmiş əraziləri gördük, orada aparılan quruculuq və yenidənqurma işləri ilə yerində tanış olduq. Ümid edirəm ki, bu gün cənab Şahin Mustafayevlə və eləcə də Azərbaycan Respublikasının digər nazirləri ilə keçirəcəyim görüşlərdə iki ölkə arasındakı əlaqələr və müştərək layihələr barədə bir daha fikir mübadiləsi aparacağıq.

Onüçüncü hökumət, yəni, cənab İbrahim Rəisinin prezidentliyi dövründə dövlətimiz bütün qonşu ölkələrlə, xüsusilə də mədəni, tarixi və ictimai bağları daha çox olan Azərbaycan Respublikası dövləti və xalqı ilə bütün sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətindədir.

Söhbət zamanı ikitərəfli əlaqələrə dair müxtəlif məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

İNKİŞAF XİDMƏT EDƏN STRUKTUR İSLAHATLARININ YENİ MƏRHƏLƏSİ

Bugün Azərbaycan müasir dövrün çağırışlarına və təhdidlərinə cavab verən, zamanın reallıqlarına uyğun dinamik inkişaf yolundadır. İnkişaf həm də təkmil idarəetmə deməkdir. Hər bir inkişaf etmiş dövlətin tarixi sübut edir ki, onun yüksəlişinə uyğun olaraq idarəetmə sistemi də daim yenilənib. Çünki inkişaf onun davamlı olmasını, dövlət idarəçiliyi sisteminin səmərəliliyinin yüksəldilməsini, çevik və məqsədyönlü fəaliyyət göstərən idarəetmə strukturunun formalaşdırılmasını tələb edir. Ölkənin çevik idarəçilik sisteminə malik olması inkişafın əsas şərtlərindən biridir.

Arxada qalan müstəqillik dövrünün təcrübəsi sübut edir ki, cəmiyyətin həyatının müxtəlif sahələrində qazanılmış nailiyyətlərin əsas səbəbi güclü siyasi iradədir. Bu isə öz növbəsində dövlətin mütərəqqi və çevik idarəçilik sisteminin olmasını şərtləndirir. Etiraf edək ki, əgər təkmil və mütərəqqi idarəçilik sistemini formalaşdırmaq mümkün olmasaydı, qarşıya qoyulan vəzifələri də icra etmək çox çətin olardı.

Xatırladaq ki, hələ 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra dövlətçilik, milli maraqlar, sosial ədalət, demokratiya kimi prinsiplərə uyğun dövlət idarəçiliyinin formalaşdırılması istiqamətində mühüm işlər görüldü. Dövlət quruculuğunun tərkib hissəsi olan bütün bu islahatların əsas qayəsini dövrün tələblərinə uyğun olaraq səmərəli idarəçiliyin formalaşdırıl-

ması, dövlət orqanlarının fəaliyyətində operativliyin, çevikliyin artırılması, xidmətlərin daha keyfiyyətli, rahat və müasir innovasiyalarla həyata keçirilməsi və nəticə etibarilə ölkə vətəndaşlarının həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi təşkil etmişdir. Ümumiyyətlə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin lider kimi böyüklüyü onun

daim uzaq hədəflərə hesablanmış və milli məqsədləri önə çəkən siyasət yürütməsi olmuşdur. Məhz ötən əsrin 70-80-ci illərində formalaşdırılmış iqtisadi potensial 90-cı illərin sonlarına doğru dünyada cərəyan edən mürəkkəb proseslərin nəticəsi kimi istiqbalıyyət qazanmış Azərbaycanın sonrakı mərhələdə müstəqil yaşama-

sını təmin etmişdir.

Heydər Əliyev bu gün həm də müstəqil respublikamızın milli inkişaf modelinin banisi kimi ehtiramla xatırlanır. Planlaşdırma və bölgü prinsiplərinin hakim olduğu bir ictimai-iqtisadi formasiyadan azad bazar iqtisadiyyatına optimal keçid modelini irəli sürərək, onun həya-

ta keçirilməsi üçün titanik fəaliyyət göstərirdi. Ölkədə yeni iqtisadi sistemin yaradılması, onun əsas tərkib hissələrindən biri olan bazar iqtisadiyyatı prinsiplərindən istifadə edilmiş yolu ilə inkişafın dinamikliyinin təmin edilməsinə xidmət edən irimiqyaslı tədbirlər həyata keçirdi ki, bütün bunlar da gələcək inkişaf üçün güclü əsaslar formalaşdırdı, sosial problemlərin həlli imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirdi.

Dövlət idarəetməsi dövlətin sosial-siyasi funksiyası olub, ictimai həyatın bütün əsas bölmələrinin tənzimlənməsində, davamlı inkişafın, rifah və məmnunluq səviyyəsinin təmin olunmasında mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ölkədə həyata keçirilən yeni struktur islahatları da məhz bu məqsədlərə, idarəetmədə keyfiyyətin və səmərəliliyin daha da artırılmasına xidmət edir.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu siyasət böyük peşəkarlıq, yeni təfəkkür və müasir yanaşma tərzii ilə davam etdirilir. Dövlət idarəçiliyində peşəkarlığın, səmərəliliyin, sərəştəliyin nəticələri bilavasitə özünü ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinin dinamikasında göstərir.

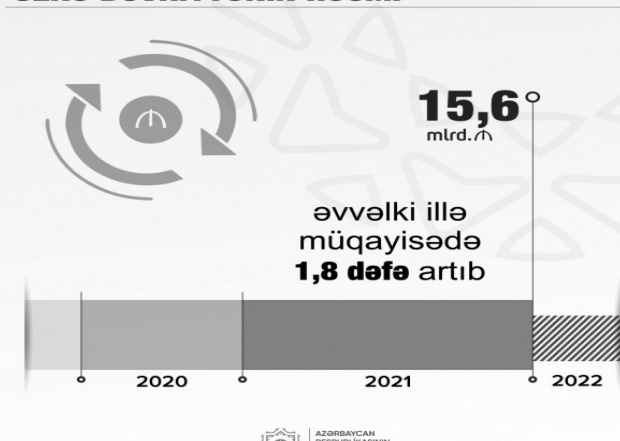
Dövlət aparatının optimallaşması, paralel strukturların aradan qaldırılması və mövcud strukturların yenidən təşkili tək büdcə vəsaitinə qənaət demək deyil. Bu struktur dəyişiklikləri, eyni zamanda ölkənin davamlı və keyfiyyətli inkişafının əsaslarını möhkəmləndirilməsinə xidmət edir.

(davamı 3-cü səhifədə)

2 Onlayn kassa aparatları üzrə dövriyyənin həcmi 15,6 mlrd. manata çatıb

Rəqəmsal inzibətçiliğin genişləndirilməsi sahibkarlıq subyektlərində şəffaf nəzarət sisteminin qurulması üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu barədə İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayilov deyib. Nazir bildirib ki, onlayn kassa aparatları üzrə dövriyyənin həcmi 2021-ci ildə əvvəlki illə müqayisədə 1,8 dəfə artaraq 15,6 milyard manata çatıb.

2021-Cİ İLDƏ ONLAYN KASSA APARATLARI ÜZRƏ DÖVRİYYƏNİN HƏCMI

“Astaracaq üzərindəki yeni körpü bu ilin sonuna kimi inşa ediləcək”

Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycan Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev İranın Yol və Şəhərsalma naziri və İran-Azərbaycan Hökumətlərarası Birgə İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının həmsədri Rüstəm Qasemini başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündən sonra deyib. “Bu gün biz İran tərəfi ilə birgə Astaracaq üzərində yeni avtomobil körpüsünün təməlini qoyacağı ki, qısa müddətdə bu ilin sonuna kimi inşa olunsun”, – deyərək qeyd edib. Bugünkü görüşdə Azərbaycan və İran arasında körpünün tikintisi ilə bağlı protokol

imzalanıb. Körpünün təməli bu gün qoyulacaq. Təməlqoyma mərasiminə Azərbaycan və İran rəsmiləri qatılacaq. Qeyd edək ki, son illərdə Azərbaycanla İran arasında avtomobil nəqliyyatı ilə ikitərəfli və tranzit yükdaşımalarnın həcmi artıb. Hazırda istifadə olunan Astaracaq üzərindəki avtomobil yolu körpüsünün istismar müddəti başa çatdığı üçün Astara (Azərbaycan Respublikası) – Astara (İran İslam Respublikası) sərhəd-keçid məntəqəsinin ərazisində, Astaracaq üzərində yeni avtomobil yolu körpüsünün və piyada keçidinin tikintisi zərurəti yaranıb.

Karaçidə Azərbaycan-Pakistan iqtisadi əlaqələrinin genişləndirilməsi müzakirə edilib

Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Xəzər Fərhadov bu ölkənin Ticarət və Sənaye Palataları Federasiyasının prezidenti Mian Nasser Hyatt Maggo, Karaçi Ticarət və Sənaye Palatasının prezidenti Məhəmməd İdris, eləcə də Palataların idarə heyətlərinin üzvləri ilə görüşüb.

Azərbaycan və Pakistanın səmimi münasibətlərindən söhbət açan səfir Xəzər Fərhadov iki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışıb. İqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsində mühüm rol oynayan Azərbaycan-Pakistan Hökumətlərarası Birgə Əməkdaşlıq Komissiyasının fəaliyyətinə toxunan X.Fərhadov yaradılacaq işçi qrupları barədə ətraflı məlumatları qonaqların diqqətinə çatdırıb. İqtisadi-ticarət əlaqələrinin gücləndirilməsi istiqamətində son zamanlar aparılan işlər barədə danışan səfir iş

adamlarının qarşılıqlı səfərlərinin vacib olduğunu ifadə edib. X.Fərhadov Azərbaycanda fəaliyyət göstərən sənaye parkları, xüsusilə Ələt Azad İqtisadi Zonası, eləcə də işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə investisiya imkanları barədə təqdimatlar da keçirib. Mian Nasser Hyatt Maggo və Məhəmməd İdris səfirə təşəkkürlərini bildirib, iki ölkə arasındakı yüksək

səviyyəli münasibətlərdən məmnunluqlarını ifadə ediblər. Səfir tərəfindən keçirilən təqdimatları yüksək qiymətləndirən prezidentlər Azərbaycan və Pakistan arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin dərinləşdirilməsinə hər zaman töhfə verməyə hazır olduqlarını bildiriblər. Görüş zamanı hər iki ölkənin idxal-ixrac potensialı olan məhsullar barədə geniş müzakirələr aparılıb.

Xarici müəssisələr əsas kapitala 4 milyard manatdan çox vəsait yönəldiblər

Ötən il xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 4 milyard 332,7 milyon manat vəsait yönəldilib. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata əsasən, xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabı-

na əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin 3 milyard 970,3 milyon manatı (91,6 faizi) Birləşmiş Krallıq, ABŞ, Türkiyə, Yaponiya, İsveçrə, Norveç, Virgin adaları, Malayziya, Fransa, Rusiya və İran sərmayədarlarına məxsus olub.

Yol-nəqliyyat infrastrukturunu konseptual baxış müstəvisində

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə qısa vaxt ərzində inşa edilən yeni yol-nəqliyyat infrastrukturunu Azərbaycanın iqtisadi gücünün və maliyyə imkanlarının real göstəricisidir. Sözügedən ərazilərdə demək olar ki, bütün infrastruktur kökündən qurulmalıdır. Lakin yol infrastrukturunu yaradılmadan digər infrastruktur obyektlərinin tikilib istifadəyə verilməsi mümkün deyildir. Həm də burada işlər ələ səviyyədə aparılmalıdır ki, hər şey beynəlxalq nəqliyyat-logistika sisteminin tələblərinə cavab verə bilsin. İnşaat işləri yüksək standartlara uyğun həyata keçirilməlidir.

Hazırda Bərdə-Ağdam, Horadiz-Ağvənd dəmir yolu xəttinin yenidən qurulması və Füzuli-Şuşa yeni dəmir yolu xəttinin inşası aparılır. Prezident İlham Əliyevin 20 noyabr 2020-ci il tarixli sərəncamına əsasən yenidən qurulması işlərinə başlanan Bərdə-Ağdam dəmir yolu xəttinin ox üzrə uzunluğu 47 kilometrdir. Layihə çərçivəsində bixətli dəmir yolu xətti üzrə hazırda fəaliyyətdə olan Bərdə və Kəçərli stansiyaları təmir ediləcək. Təzəkənd və Ağdam stansiyaları isə yenidən tikiləcək. Yol üzrə 114 sünü mühəndis qurğusunun tikintisi də nəzərdə tutulur. Artıq həmin yol xəttinin Bərdə-Kəçərli-Təzəkənd istiqaməti üzrə layihələndirmə və üst quruluşunun söküntüsü işləri tamamlanıb, torpaq yatağının, üst quruluşu işlərinin, sünü, qurğuların tikintisi, həmçinin Təzəkənd-Ağdam istiqaməti üzrə layihələndirmə işləri davam etdirilir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən 14 fevral 2021-ci il tarixində təməli qoyulmuş Horadiz-Ağvənd dəmir yolu xəttinin ox uzunluğu 110,4 kilometrə bərabərdir. Bixətli həmin dəmir yolu 8 stansiyadan ibarət olacaq, layihə çərçivəsində 300-ə yaxın sünü mühəndis qurğusunun tikintisi planlaşdırılır. Horadiz stansiyası ilə yanaşı, 7 stansiya – Mərcanlı, Mahmudlu, Soltanlı, Qumlaq, İncivan, Bartaz və Ağvənd tamamilə yenidən tikiləcək. Hazırda

39 kilometrlik münadan təmizlənmiş hissədə torpaq yatağının hazırlanması, sünü qurğularının tikintisi həyata keçirilir. Füzuli-Şuşa istiqamətində ilk dəfə inşa edilən bixətli elektrikləşdirilmiş dəmir yolu xəttinin ox üzrə uzunluğu 83,4 kilometrə bərabərdir. Layihə çərçivəsində iki yeni stansiya – Füzuli və Şuşa stansiyalarının, 200-ə yaxın sünü mühəndis qurğularının tikintisi planlaşdırılır. Dəmir yolu xəttinin topoqrafik tədqiqat işləri tamamlanıb, sünü mühəndis qurğularının layihələndirmə işləri davam etdirilir. İcrasına başlanılan layihələrlə yanaşı, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yeni istiqamətlərdə dəmir yolu xətlərinin çəkilişi üzrə müvafiq araşdırmalar aparılır. Belə istiqamətlərdən biri də Dəlilməmmədi-Kəlbəcər dəmir yolu xəttidir. Dəmir yolu xəttinin ilkin konseptual layihəsi hazırlanıb. Vətən müharibəsində qazandığımız möhtəşəm qələbədən sonra bütün işlər konkret proqramlar və proqramlara uyğun olaraq sistemli və ardıcıl şəkildə həyata keçirilir. Ərazilər minalardan təmizləndikcə həmin ərazilərdə gecikmədən, lən-

gimədən tikinti-quruculuq işlərinə start verilir. Dövlət başçısının irəli sürdüyü inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq həmin ərazilərdə avtomobil yollarının tikintisi də geniş vüsət almışdır. İlk növbədə, bu ərazilərdə hərəkətin tənzimlənməsi, gedişin asanlaşdırılması və bu xüsusda zəruri infrastrukturun yaradılması üçün yolların yenidən qurulması əsas vəzifə kimi qarşıda durur. Məhz bu səbəbdən də həm işlərin intensiv xarakter alması, həm də tranzit-logistika məsələlərinin həll edilməsi baxımından yol infrastrukturunun inkişafı üstün mövqeyə çıxarılır. Hazırda 11 təqdimat üzrə avtomobil yollarının tikintisi aparılır. Bunların içərisində ən qürurvericisi “Zəfər yolu”dur. Müharibə bitdikdən sonra dərhal tikintisinə başlanılan, bizləri Şuşaya, Cıdır düzünə aparan bu yolun bir hissəsinin ötən ilin noyabrın 17-də cənab prezident tərəfindən açılışı həyata keçirilib. Bu yol Hacıqabul-Horadiz-Ağvənd-Zəngəzur dahlizi magistral avtomobil yolunun 149-cu kilometrindəki Əhmədboyli kəndindən başlayır və Füzuli şəhəri,

Böyük Tağlar kəndi, Topxana meşəsi və Daşaltı kəndlərindən keçərək Şuşa şəhərinə gəlib çatır. Dağlıq ərazilərdən, mürəkkəb relyefdən keçən, 101 kilometr uzunluğunda olan bu yolun cəmi bir il ərzində bir hissəsinin tikilib istifadəyə verilməsi dövlətimizin və xalqımızın doğma Qarabağa, onun məhək daşı olan Şuşaya olan sonsuz sevgi və məhəbbətindən qaynaqlanır. Yuxarıda da deyildiyi kimi, bu gün 11 istiqamət üzrə yol infrastrukturunun tikintisi aparılır. Toğanlı-Kəlbəcər-İstis avtomobil yolunda uzunluğu 11,6 kilometr olan bölgənin ən böyük tuneli inşa edilir və onun 2025-ci ilə qədər təhvil verilməsi nəzərdə tutulur. Artıq yolların tikintisinin bir hissəsi yekunlaşıb. Görülən işlərin miqyası göstərir ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur istiqamətində yol-nəqliyyat infrastrukturunun tamamilə yenidən qurulması işi çox da uzaqda deyil. Ötən ilin oktyabr ayının 26-da Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri tərəfindən təməli qoyulan Horadiz-Cəbrayıl-Zəngilan-Ağvənd avtomobil yolunun (Zəngəzur dahlizi) tikintisi

sürətlə davam etdirilir. Yol boyu zəruri yerlərdə 6 kilometr uzunluğunda 3 avtomobil tunelinin inşası nəzərdə tutulur. Adıçəkilən layihənin icrası Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun sosial-iqtisadi inkişafında son dərəcə mühüm rol oynamaqla, işğaldan azad edilmiş rayon və kəndlərin, yaşayış məntəqələrinin tərəqqisinə böyük töhfə verəcəkdir. Bu yol Hacıqabul-Horadiz-Ağvənd-Zəngəzur dahlizi magistral avtomobil yolunun bir hissəsi olmaqla, Zəngilan Azərbaycanın digər rayonları və Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə birləşdirmək baxımından çox böyük önəm daşıyır. Avtomobil yolu başlanğıcını Füzulinin Əhmədboyli kəndindən götürməklə layihələndirilib. Dövlət başçısının tapşırıqlarına əsasən avtomobil yolu Qarabağın iqtisadi inkişafı nəzərə alınmaqla birinci texniki dərəcəyə uyğun inşa edilir. Horadiz-Cəbrayıl-Zəngilan-Ağvənd (Zəngəzur dahlizi) işğaldan azad edilmiş Füzuli, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarının ərazilərindən keçir. Hazırda inşası aparılan Əhmədboyli-Füzuli-Şuşa, Şükürbəyli, Cəbrayıl-Horadiz və Xudafərin-Qubadlı-Laçın avtomobil yolları başlanğıcını məhz bu yoldan götürür. Bütün adıçəkilən yol-nəqliyyat infrastrukturunun icrası ilkin mərhələdə bir sıra zəruri və həyati əhəmiyyət kəsb edən məsələlərin həllini sürətləndirəcək, məskunlaşma prosesinə müsbət təsir edəcək, digər sosial və infrastruktur obyektlərinin yaradılması üçün geniş imkanlar açacaqdır. Bölgələrdə yüzlərlə yeni kəndlər, qəsəbələr, şəhərlər salınacaq, kənd təsərrüfatı və sənaye təyinatlı müəssisələr, turizm obyektləri yaradılacaq, onların bir-biri ilə qovuşmasına vasitə olan yol tikintisi vüsətini azaltmadan davam etdiriləcəkdir.

Zülfü İLYASOV,
“İqtisadiyyat” qəzetinin xüsusi müxbiri

27 yanvar - 2 fevral 2022-ci il

(əvvəl 1-ci səhifədə)

Dövlətin apardığı struktur islahatları həm biznesə, həm də ictimaiyyətə idarəetmənin səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı yaxşı bir nümunədir. **İlham Əliyev xalqın problemlərinə, arzu və istəklərinə həssaslıqla yanaşır və bunu bütün məmurların qarşısında zəruri tələb kimi qoyur. Fəaliyyətində xalqına güvənən, arxalanan dövlət başçısı xalqa xidmətdən böyük şəraf duyur.** "Mənim işim ondan ibarətdir ki, xalqa xidmət etməliyəm. Onu da edirəm və bundan sonra da edəcəyəm. Bütün işlərimdə mən xalqa arxalanıram. Əgər təşəbbüslərimiz xalq tərəfindən dəstəklənməsəydi, bütün bu işləri görmək mümkün olmazdı", - deyən ölkə başçısı idarəçilikdə, fəaliyyətdə, düşüncədə yenilik və sivil dəyərlərin tətbiqini zəruri sayır. Səmərəli idarəetmə sistemi xalqın mənafeyinə cavab verən strateji əhəmiyyətli qərarların qəbulu ilə yanaşı, konkret zamanda həyata keçirilmiş tədbirlər sistemi ilə bağlı müntəzəm olaraq ictimaiyyətin məlumatlandırılmasını da zəruri tələb kimi önə çıxarır, dövlətin idarəçilik konsepsiyasında da bu müntəzəm prinsip daim önə çəkilir. Dövlət başçısı daima ayrı-ayrı məmurlara etimad meyarını məhz onların fəaliyyətinə nəzərən müəyyən edirərək, ictimaiyyətin görülmüş işlər, qarşıda duran məqsədlər və həyata keçiriləcək layihələr barədə məlumatlandırılmasını zəruri saymışdır. Bu cür hesablatlar konkret dövrdə əldə edilmiş nailiyyətlərin qiymətləndirilməsi, qazanılmış uğurların ictimaiyyətə düzgün, obyektiv çatdırılması, mövcud problemlər ətrafında səmərəli müzakirələrin aparılması, problemlərin həlli yollarının tapılması üçün səmərəli vasitəyə çevrilmişdir.

HÖKUMƏT-VƏTƏNDAŞ MÜNASİBƏTLƏRİNİN YENİ KEYFİYYƏT MƏRHƏLƏSİ

Azərbaycanda həyata keçirilən struktur islahatlarının bir istiqamətini hökumət-vətəndaş münasibətlərində müntəzəm sistemin yaradılması təşkil edir. İnkişafın əsas şərtlərindən biri qanunçuluğun və cəmiyyət həyatının bütün sahələrində şəffaflığın təmin olunmasıdır. Qarşısına böyük inkişaf hədəfləri qoymuş Azərbaycanda qanunçuluğun qorunması və möhkəmləndirilməsi, xüsusən dövlət orqanlarının fəaliyyətində şəffaflığın artırılması, vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin daha keyfiyyətli, rahat, yeni üslubda və müasir innovasiyaları tətbiq etməklə həyata keçirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılır. Bu məqsədlə struktur islahatlarının tərkib hissəsi kimi hökumət-vətəndaş münasibətlərində daha çəvik mexanizmlərin tətbiqi, bürokratik əngəllərin aradan qaldırılması istiqamətində vacib addımlar atılır. Bu baxımdan ictimai xidmət sahəsində müsbət addımlar 2020-2021-ci illərdə də davam etdirildi. "ASAN xidmət" in inkişafında özünü göstərən müsbət meyillər daha da gücləndirildi. "ASAN xidmət" mərkəzləri fəaliyyətə başladığı gündən vətəndaşların böyük rəğbətini qazandı və qısa müddətdə Azərbaycanda ictimai xidmət sahəsində dönüş yaratdı. «ASAN» ölkə əhalisi arasında o qədər populyarlaşdı ki, bunun davamı olaraq belə xidmət mərkəzlərinin Azərbaycanın regionlarında da yaradılmasına başlandı, həmçinin göstərilən xidmətlərin sayı və növü artırıldı. İlk mərkəzin istifadəyə verildiyi 2012-ci ildən indiyədək 20-dən çox "ASAN xidmət" mərkəzi fəaliyyət göstərir. Dövlət-vətəndaş münasibətlərinin ən dinamik inkişafı və bu zaman vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsi qarşıya qoyulan əsas tələbdir. Bu mənada "ASAN xidmət" modeli dövlət xidmətlərinin göstərilməsində yeni platforma olmaqla yanaşı, korrupsiya

yaya qarşı mübarizə sahəsində aparılan institusional islahatların uğurlu nəticəsidir. Son iki ilin göstəriciləri dediklərimizi ayəni sübut edir. Təbii ki, belə bir modelin ilk dəfə Azərbaycanda yaradılması və qısa müddət ərzində beynəlxalq aləmdə nümunə kimi götürülməsi, heç şübhəsiz ki, respublikamızın uğurudur. Çünki dünya ictimaiyyətini də narahat edən bütün bürokratik əngəllər xeyli dərəcədə respublikamızda bu xidmətin vasitəsilə aradan qaldırılır, vətəndaşlar vaxtilə yaşadıkları problemlərin, xüsusilə süründürməçiliyin, get-gəlin və digər narahatlıq yaranan halların heç birini bu gün yaşamırlar. Bir sözlə, "ASAN xidmət" modeli dövlət qulluqçusu-vətəndaş münasibətlərində yeni

yanaşmanın formalaşmasında Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi siyasətin mühüm tərkib hissəsidir. Azərbaycanda dövlət idarəçiliyinin zamanın tələblərinə uyğun formalaşdırılması strateji xətt olaraq diqqətə cəlb edir. Azərbaycanın ildən-ilə artan iqtisadi potensialı, həmçinin ölkənin xarici müstəvidəki fəallığında müşahidə olunan cəmiyyət-dövlət idarəçiliyi sahəsində dövrün nəbzini tutan islahatların mütəmadi aparılmasını zərurətə çevirir. Azərbaycan cəmiyyətində müşahidə olunan sosial-iqtisadi dəyişikliklər bu dəyişikliklərə adekvat idarəetmə prinsiplərinin tətbiq olunması ilə yanaşı, həm də ciddi struktur islahatlarının həyata keçirilməsini tələb edir. Dövlət idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi, şəffaflığın artırılması və idarəetmədə yeni fəaliyyət üslubunun formalaşdırılması yönündə növbəti addımların atılması isə 2019-cu ilin əvvəllərindən başlayır. Dövlət başçısı Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında bu məsələyə toxunaraq, dövlət idarəetməsində struktur islahatlarının anonsunu vermişdi: **"İndi struktur islahatı gözlənilir. Çünki indi idarəetmədə struktur köhnəlib. Yeni idarəetmə strukturu olmalıdır - daha çəvik, daha yığcam, daha məqsədyönlü"**. Bunun ardınca ölkə prezidenti tərəfindən müvafiq fərmanın imzalanması bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan Respublikasının dövlət idarəçiliyində zamanın reallıqlarına uyğun olaraq, mühüm islahatların aparılması və davamlı olması ümumi dövlət siyasətinin mərkəzi trendini təşkil edir. Dövlət başçısının «Azərbaycan Respublikasında dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında» 14 yanvar 2019-cu il tarixli fərmanına əsasən bəzi dövlət qurumları ləğv edildi, bəziləri isə özünümaliyyələşdirmə prinsipi və ictimai əsaslarla yenidən təşkil edildi. 2018-ci il yanvarın 14-də verilən sərəncamla aşağıdakı

dövlət qurumları ləğv olundu:

1. *Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi;*
2. *Bilik Fondu;*
3. *Strateji Araşdırmalar Mərkəzi*
Bir neçə qurum ictimai əsaslarla idarəolunma sistemində keçdi:
 1. *Dövlət Sırrının Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi;*
 2. *Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu;*
 3. *Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının İşçi Qrupu;*
 4. *Tarif (qiymət) Şurasının Katibliyi.*

Bəziləri özünümaliyyələşdirmə sistemində keçidilər:

sıra eyni və oxşar funksiyaları yerinə yetirən strukturların birləşdirilməsi və səlahiyyətlərinin başqa strukturlara verilməsi təmin edilib. Dövlət başçısının Vergilər Nazirliyi ilə Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi və Antitinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyini müvafiq dövlət xidmətləri statusunda İqtisadiyyat Nazirliyinin strukturuna daxil etməyə dair 23 oktyabr 2019 tarixli Fərmanı da idarəçiliyin optimallaşdırılması, xərclərə qənaət baxımından çox mühüm və böyük addım oldu. Fərmanda göstərilir ki, ölkənin davamlı inkişafını təmin etmək məqsədilə aparılan sosial-iqtisadi islahatların dərinləşdirilməsi, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunda daha yüksək əlavə dəyərini

əsasında idarə olunması, onların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən həyata keçirdikləri investisiya proqramlarının şəffaflığının və iqtisadi səmərəsinin yüksəldilməsi, rəqabət qabiliyyətinin artırılması, maliyyə sağlamlığının və dayanıqlılığının yaxşılaşdırılması məqsədilə Prezident İlham Əliyevin 7 avqust 2020-ci il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan İnvestisiya Holdingi yaradılmışdır.

Azərbaycan İnvestisiya Holdingi onun idarəetməsinə verilmiş dövlət şirkətlərinin və müəssisələrinin, dövlət payı olan təsərrüfat cəmiyyətlərinin vahid prinsiplər əsasında idarə edilməsi, fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən həyata keçirdikləri investisiya proqramlarının şəffaflığının və iqtisadi səmərəsinin yüksəldilməsi, onların rəqabət qabiliyyətinin təmin olunması, maliyyə sağlamlığının və dayanıqlılığının yaxşılaşdırılması sahəsində fəaliyyət göstərən publik hüquqi şəxsdir. Onun fəaliyyət istiqamətlərindən bəzilərinə qeyd edək: qabaqcıl beynəlxalq təcrübədən istifadə etməklə dövlət müəssisələrində idarəetməni təşkil etmək, dövlət müəssisələrinin maliyyə sağlamlığını və dayanıqlılığını yaxşılaşdırmaq, onların maliyyə resurslarını, habelə investisiyaların cəlb olunmasını səmərəli meyarlar əsasında idarə etmək, onların fəaliyyət göstərdiyi xidmətlər bazarına özəl investisiyaları cəlb etmək. Bu məqsədlə dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığının inkişafını stimullaşdırmaq, dövlət müəssisələrinin fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi üçün onların səmərəlilik göstəricilərini müəyyən etmək və monitorinqini aparmaq, xərclərin optimallaşdırılması və maliyyə şəffaflığının təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlərin görülməsi, habelə bu müəssisələrin rəqabət qabiliyyətinin artırılması və sair məsələlər fəaliyyətin prioritetləri hesab edilməlidir.

«Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 noyabr 2020-ci il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin idarəetməsinə veriləcək dövlət şirkətlərinin və müəssisələrinin, habelə dövlət payı olan təsərrüfat cəmiyyətlərinin siyahısı təsdiq edilmişdir. Bunlar aşağıdakılardır: **Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti;** **"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti;** **"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azər-Türk Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Azərİstilitkəhizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti;** **"Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti;** **"BakuBus" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti;** **Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti.** Bütövlükdə Holdingin əsas məqsədləri dövlət müəssisələri vasitəsilə yatırılan investisiyaların səmərəsinin artırılması, investisiyalardan əldə olunan əlavə dəyərini iqtisadiyyata töhfəsi, iqtisadi inkişafa təsirini daha da artırılması və genişləndirilməsidir. (davamı gələn sayımızda)

Akademik Ziyad Səmədzadə

4 BACARIQLI TƏŞKİLATÇI, QAYĞİKEŞ VƏ MEHRİBAN İNSAN

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının icraçı direktoru, ömrünün təxminən 33 ilini ölkə iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrinin inkişafına həsr edən, əmək fəaliyyətinin on səkkiz ili işə bütünlüklə auditor xidməti ilə bağlı olan, zəhmətli yüksələn insan, tələbkar rəhbər, bacarıqlı təşkilatçı, qayğıkeş və mehriban insan Səbuhi Yediyar oğlu Gülməmmədovun 50 yaşı tamam olur.

Yüksək təşkilatçılıq bacarığı, özünə və tabeliyində olanlara qarşı münasibətdə tələbkarlığı və səmimiyyəti ilə seçilən Səbuhi Gülməmmədov 1972-ci il yanvarın 29-da Qərbi Azərbaycanın Krasnosel rayonunun Gökənd kəndində anadan olmuşdur. 1989-cu ildə orta məktəbi, 2001-ci ildə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin bakalavr, 2004-cü ildə isə həmin universitetin magistr dərəcəsinə fərqlənmə ilə bitirmişdir. 1989-cu ildə Azərbaycan Respublikası Sosial Təminat Nazirliyinin Birləşdirilmiş mühasibatlıq idarəsində mühasib vəzifəsində işləmişdir. 1990-1992-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur. 1992-1994-cü illərdə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Əhəli rayon Əhalinin Sosial Müdafiəsi Mərkəzində müfəttiş, 1994-1996-cı illərdə Xətai rayon Əhalinin Sosial Müdafiəsi Mərkəzində müfəttiş, 1996-1998-ci illərdə Xətai rayon Əmək və Məşğulluq Mərkəzində müfəttiş və baş müfəttiş, 1998-2003-cü illərdə Xətai rayon Əhalinin Sosial Müdafiəsi Mərkəzində baş müfəttiş vəzifələrində işləmişdir. 2004-cü ildə Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının Audit qanunvericiliyi və metodiki təminat şöbəsinə baş müxtəssis, 2005-2010-cü illərdə Elmi tədqiqat və tədris mərkəzinin direktoru, 2010-2015-ci illərdə Kadr hazırlığı, xarici əlaqələr və nəşriyyat idarəsinin rəisi, 2016-2017-ci illərdə Kadr hazırlığı, akkreditasiya və beynəlxalq əlaqələr idarəsinin rəisi, 2018-ci ildə Auditin təşkili və kadr hazırlığı idarəsinin rəisi vəzifələrində işləmişdir. 2019-cu ildən bu günə kimi Auditorlar Palatasının İcraçı direktoru vəzifəsində işləyir. Hal-hazırda S. Gülməmmədov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) dissertantıdır. Ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı və hərtərəfli inkişafının mühüm amili kimi müəyyən edilmiş bir sıra məsələlər, o cümlədən şəffaflığın artırılması və korrupsiya, iqtisadi fəaliyyət sahəsində baş verən cinayətlərin qarşısının alınması istiqamətində Auditorlar Palatasının həyata keçirdiyi tədbirlərin təşkilatçısı və birbaşa iştirakçısı kimi gördüyü işlər bu sahəni onun tədqiqat obyektinə çevirmiş və S. Gülməmmədovu bu sahədə dissertasiya işi yazmağa sövq etmişdir. O, "Şəffaflığın artırılmasında və korrupsiyaya qarşı mübarizədə auditin rolu və əhəmiyyəti" mövzusunda dissertasiya işini Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) təsdiq etdirmiş, hazırda dissertasiya işi başa çatmış və müdafiə mərhələsindədir. Əmin olduğumuzu bildiririk ki, S. Gülməmmədov dissertasiya işini uğurla başa çatdıracaq və iqtisadçı alim kimi

işindəki tövsiyələr müvafiq qurumların bəhrələnməsinə öz töhfəsini verəcəkdir. S. Gülməmmədov uzun müddət Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Şurasının üzvü olmuşdur. 2010-cu il 29 dekabr tarixində Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının "Fəxri fərman"ına layiq görülmüşdür. 2011-ci il 19 avqust tarixində «Peşakar mühasiblər, maliyyə menecerlərinin və iqtisadçılardan Milli İnstitutu»-nun (Rusiya Federasiyası) «За заслуги в развитии НИПБ» medalı ilə təltif edilmişdir. 2013-cü il 06 may tarixində Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının "Fəxri auditor" döş nişanına layiq görülmüşdür. 2016-cı il 04 aprel tarixində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 20 illik yubileyi ilə əlaqədar, ölkənin auditor sisteminin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilmişdir. 2017-ci il 31 may tarixində "Dövlət Müəssisələri İşçilərinin Beynəlxalq Həmkarlar Birliyi" (Rusiya Federasiyası) "За большой вклад в развитие международного профсоюзного движения работников государственных учреждений и общественного обслуживания и в связи с 25-летием образования МФП РГУ" yubiley medalı ilə təltif edilmişdir. Eyni zamanda, S. Gülməmmədov 2006-cı ildən Auditorlar Palatasının Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədridir və fəaliyyəti dövründə Həmkarlar İttifaqı təşkilatının nüfuzunun, rölünün və fəaliyyətinin bütün sahələrdə artırılması, təşkilat daxilində sağlamlıq, təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılması, əməyin mühafizəsi, milli və dövlət bayramları münasibətilə keçirilən tədbirlərdə ittifaq üzvlərinin fəal iştirakının təmin edilməsi sahəsindəki çoxşahəli və yorulmaz fəaliyyətinə görə 2021-ci il 28 yanvar tarixində Azərbaycan Həmkarlar İttifaqı Konfederasiyasının İcraçı Komitəsinin qərarı ilə "Həmkarlar ittifaqı hərəkatında xidmətlərinə görə" "Yubiley döş nişanı" ilə təltif edilmişdir. Ümummillil liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən 1994-cü ildə imzalanmış «Auditor xidməti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, müstəqil maliyyə nəzarəti orqanı kimi yaradılmış Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasında 2004-cü il iyun ayında fəaliyyətə başlayanda "Audit qanunvericiliyi və metodiki-təminat" şöbəsinə aparıcı müxtəssis vəzifəsinə təyin edilmiş və həmin vaxtdan etibarən təyini milli audit qurumu ilə bağlanmış, bütün bilik və bacarığını sahibkarlıq fəaliyyətinin respublikamız üçün nisbətən yeni növü olan auditor xidmətinin təşkili və onun metodiki təminatı, auditor kadrlarının hazırlanması, Auditorlar Pa-

latasının beynəlxalq əlaqələrinin yaradılması və genişləndirilməsi işinə həsr etmiş S. Gülməmmədov hal-hazırda öz fəaliyyətini Auditorlar Palatasının İcraçı direktoru kimi davam etdirməkdədir. Onun zəngin həyat təcrübəsi, təşkilatçılıq bacarığı, nəticəni keyfiyyətlə Auditorlar Palatasında işlərin düzgün qurulmasına, əmək və istehsalat intizamının möhkəmləndirilməsinə, əməkdaşlar və auditorlar arasında mehriban münasibətlərin bərqərar olmasına əhəmiyyətli dərəcədə müsbət təsir göstərmiş və indi də göstərir. Səbuhi müəllim rəsmiyyətə səmimiyyəti, tələbkarlıqla qayğıkeşliyi bacarıqla uzlaşdırır və məhz bunun sayəsində Azərbaycan auditorları ailəsində daim mehriban münasibətlərin, sağlam işgüzarlıq mühitinin hökm sürməsinə şəxsi töhfəsini verir. S. Gülməmmədov Azərbaycanda auditə dair yeni qanunvericilik layihəsinin, habelə Auditorlar Palatasında işləyib hazırlanmış «Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyası»-nın (2012-2020-ci illər) və «Azərbaycan Respublikasında auditor fəaliyyətinin inkişaf konsepsiyası»-nın (2021-2030-cu illər), onlarca metodik vasitənin – proqramların, təlimat və qaydaların hazırlanmasında iştirak etmiş, ölkədə audit sisteminin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş çoxlu maraqlı təkliflər irəli sürmüşdür. O, Fəxri auditor kimi fəaliyyəti zamanı "Auditor xidməti haqqında", "Cinayət yolu ilə əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarının, "Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası haqqında" Əsasnamənin, Peşakar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinin, Beynəlxalq Audit Standartlarının, Peşə etikası və əxlaq normalarına dair digər normativ hüquqi aktların tələblərinə sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən daha dolğun riayət edilməsi ilə bağlı zəruri tədbirlər həyata keçirmişdir. Peşə borcunu daim yüksək səviyyədə yerinə yetirməklə səmərəli fəaliyyət göstərərək, Palatamızın əməkdaşları və üzvləri arasında böyük hörmət və nüfuz qazanmışdır. Hindistan, Rusiya, Qazaxıstan, Gürcüstan, Makedoniya, Bolqarıstan, Polşa, Rumıniya və s. ölkələrdə beynəlxalq və regional qurumların keçirdiyi auditorların və mühasiblərin müxtəlif tədbirlərinin dafələrdə iştirakçısı olan S. Gülməmmədov hər yerdə ölkəmizi layəqətlə təmsil etmiş, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının əməkdaşlıq əlaqələrinin genişlənməsi üçün səylərini əsirgəməmişdir. Eyni zamanda, S. Gülməmmədov Auditorlar Palatasında çalışdığı dövr ərzində 2004-cü il 15-16 sentyabr - "Auditor xidməti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsinin 10 illiyi ilə əlaqədar "Keçid iqtisadiyyatı ölkələrimdə auditin inkişaf problemləri" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2005-ci il 10 dekabr - "Auditor xidmətinin aktual problemləri" mövzusunda seminar-müəviri, 2006-cı il 16 sentyabr - "Sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsində maliyyə nəzarətinin rolu" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2007-ci il 19 aprel - "Azərbaycan iqtisadiyyatında auditin rolu" mövzusunda elmi-praktik konfrans, 2007-ci il 8 noyabr - Auditorlar Palatası və Zaqafqala Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Zaqafqalada "Maliyyə şəffaflığının artırılması regionların sosial-iqtisadi inkişafında mühüm amil kimi" mövzusunda seminar-müəviri, 2008-ci il 10 aprel - Auditorlar Palatası və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə "Auditin aktual problemləri" mövzusunda elmi-praktik konfrans, 2008-ci il 05-06 avqust - "Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının tətbiqi problemləri" mövzusunda seminar, 2008-ci il 18-19 sentyabr - "Şəffaflığın artırılma-

sı və korrupsiyaya qarşı mübarizədə nəzarətin rolu və əhəmiyyəti" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2009-cu il 21 fevral - "Auditor xidmətinin aktual problemləri" mövzusunda elmi-praktik seminar, 2009-cu il 14 avqust - Auditorlar Palatası və Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan Respublikasında maliyyə hesabatlarının auditi və şəffaflıq" mövzusunda seminar-müəviri, 2009-cu il 16-17 oktyabr - "Böhrandan sonrakı iqtisadiyyatda maliyyə resurslarının səmərəli idarə olunmasında şəffaflığın rolu" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2010-cu il 15 mart, 9 və 16 aprel, 20 və 26 may - Xaçmaz rayonunda, Naçıvan, Lənkəran, Zaqafqala və Gəncə şəhərlərində "Şəffaflıq və müəssisələrin fəaliyyətində beynəlxalq standartların tətbiqi" mövzusunda zona seminar-müəviri, 2011-ci il 27-28 yanvar - "Müasir şəraitdə auditin aktual problemləri" mövzusunda Polşa-Azərbaycan simpoziumu, 2011-ci il 15-17 sentyabr - "Şəffaflığın artırılmasında beynəlxalq maliyyə hesabatı və audit standartlarının tətbiqi problemləri" mövzusunda Mühasiblərin və Auditorların III Avrasiya Forumu, 2012-ci il 15-16 mart - "Müasir şəraitdə şəffaflığın artırılmasında auditin rolu" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik simpozium, 2012-ci il 03-04 may - "Daxili audit: reallıqlar və perspektivlər" mövzusunda beynəlxalq konfrans, 2013-cü il 22 yanvar - "Müasir şəraitdə auditin qarşısında duran problemlər və onun inkişaf konsepsiyası" mövzusunda "dəyirimi masa", 2013-cü il 13-17 fevral - Makedoniya Respublikası və Azərbaycan Respublikası arasında ikitərəfli əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla auditor xidmətinin təkmilləşdirilməsinə dair Makedoniya Respublikasının Sertifikatlı Auditorlar İnstitutu ilə Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası arasında anlaşma memorandumu imzalanması məqsədilə tədbir, 2013-cü il 26-28 sentyabr - "Daxili nəzarət və risklərin idarə olunması" mövzusunda Bakıda Avropanın və Asiyanın bir çox ölkələrinin nüfuzlu qurumlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə Mühasiblərin və Auditorların IV Avrasiya Forumu, 2014-cü il 20 fevral - Avropa Şurasının MONEYVAL Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə Auditorlar Palatasında görüş, 2014-cü il 04 aprel - Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası ilə Gürcüstan Auditorlar Palatası və Maliyyə menecerləri Federasiyası arasında Anlaşma Memorandumunun imzalanması haqqında tədbir, 2014-cü il 11 aprel - Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyasının (2012-2020-ci illər) təqdimat mərasimi, 2014-cü il 13 may - Auditorlar Palatasında Monteneqro Mühasibləri və Auditorları İnstitutunun nümayəndə heyəti ilə görüş, 2014-cü il 14-15 may - "Müasir şəraitdə audit qanunvericiliyi" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik simpozium, 2014-cü il 16 sentyabr - "Auditor xidməti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsinin 20 illiyinə həsr edilmiş tədbir, 2015-ci il 13 fevral - Bakı şəhərində Böyük Britaniyanın Sertifikatlı İmtiyazlı Mühasiblər Assosiasiyasının Ukrayna, Baltik və Qafqaz ölkələri üzrə nümayəndəsi Natalya Vovçuk ilə keçirilmiş görüş, 2015-ci il 08-10 oktyabr - Bakı şəhərində "Qloballaşma şəraitində mühasibat uçotu və audit: mərhələlər, meyllər və inkişaf perspektivləri" mövzusunda Mühasiblərin və Auditorların keçirilmiş V Avrasiya forumu, 2016-cı il 05-06 aprel - "Müasir şəraitdə auditin tənzimlənməsinin aktual problemləri" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2017-ci il 27 fevral - "Azərbaycan-Bolqarıstan Audit Forumu", 2017-ci il 10 mart - "Şəffaflıq doğru birlikdə" mövzusunda Vergi Konfransı, 2017-ci il

21-23 sentyabr - "Azərbaycan iqtisadiyyatının strateji yol xəritəsi: hesabatlılıq və şəffaflıq problemləri" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2018-ci il 13 noyabr - Gürcüstan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Mühasibat uçotu, hesabatlılıq və audit nəzarət xidmətinin (SARAS) səlahiyyətli nümayəndə heyətinin işgüzar səfəri və Auditorlar Palatasında görüş, 2019-cu il 30 yanvar - Auditorlar Palatasında BDO-nun nümayəndə heyəti ilə işgüzar görüş, 2019-cu il 22 aprel - Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası ilə İmtiyazlı Sertifikatlı Mühasiblər Assosiasiyasının (ACCA) Ukrayna, Belarus və Qafqaz ölkələri üzrə rəhbərliyinin Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında işgüzar görüş, 2019-cu il 13 sentyabr - "Kölgə iqtisadiyyatına qarşı mübarizə iqtisadi inkişafın mühüm amili kimi" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans, 2020-ci il 24 noyabr - Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı ilə birlikdə "Qələbəyə aparın yol: iqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir" mövzusunda onlayn elmi-praktik konfrans, 2021-ci il 05 aprel - Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 25 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir, 2021-ci il 16 sentyabr - Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 25 illik yubileyi münasibətilə Auditorlar Palatası və Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə "Şəffaflıq və audit: yeni dövrün çağırışları, problemlər, vəzifələr" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans kimi mühüm əhəmiyyətli malik çoxsaylı beynəlxalq elmi-praktik konfranslar, regional seminar-müəviri və simpoziumların təşkilatçısı olmuşdur. Çox xoşdur ki, qeyd olunan tədbirlərin böyük əksəriyyəti Auditorlar Palatası və İqtisadçılar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur. S. Gülməmmədov Auditorlar Palatasında həyata vəsiqə almış onlarca faydalı təşəbbüsün müəllifi, xeyrəxah işlərin təşkilatçısı və birbaşa icraçısı olmuşdur. Əqidəsi möhkəm, mənaəviyyətli saf, davranışı sadə, təvazökar və təmənnaşız olan Səbuhi müəllim öz prinsipliyyəti, vətəndaş mövqeyi, milli qeyrəti yüksək olan bir Azərbaycan övladıdır. Səbuhi Gülməmmədov Prezident cənab İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü siyasət nəticəsində ölkəmizin yüksələn dinamika ilə artan iqtisadi reallıqlarına, uğurlarına daim sevinməklə bərabər, Yeni Azərbaycan Partiyasının fəal üzvü və YAP Səbail rayon təşkilatı Nəzarət-təftiş komissiyasının sədri kimi də əvəzsiz xidmətləri ilə əhəmiyyətli töhfələr vermişdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü kimi ictimai-siyasi proseslərdə də fəal iştirak edir. Prezident seçkiləri, Milli Məclisə deputat seçkiləri və Bələdiyyə seçkiləri zamanı fəaliyyəti xüsusi qeyd olunmalıdır.

Ömrünün 50-ci ilini tamamlayan Azərbaycan auditorları ailəsinin sevimli üzvlərindən birini, hörmətli həmkarımızı, böyüklə böyük, kiçiklə kiçik olmağı bacaran və heç kəmdən köməyini asırəməyən qayğıkeş insan, əməksevər və intizamlı işçi, nümunəvi ailə başçısı, təcrübəli və bacarıqlı iş yoldaşı olan S. Gülməmmədovu yubileyi münasibətilə təbrik edir, ona uzun ömür, möhkəm cansağlığı, əmək fəaliyyətində yeni uğurlar, ictimaiyyəti arasında malik olduğu hörmət və nüfuzu daim qoruyub saxlamağı arzulayırıq.

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqının sədri, Milli Məclisin deputatı, akademik

Vahid NOVRUZOV,
Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri, iqtisad elmləri doktoru, professor

Təsərrüfat subyektlərinin rəhbərlərinin nəzərinə!

Mövcud qanunvericiliyə görə məcburi auditin subyektləri olan təsərrüfat subyektləri öz illik maliyyə hesabatlarını müstəqil (kənar) auditor tərəfindən təsdiq etdirməlidirlər. Xatırladıq ki, auditor rəylərinin alınmasının son müddəti:

- **Maliyyə-sənaye qrupları üçün 30 martadək;**
- **Fondlar, siyasi partiyalar üçün 1 apreladək;**
- **İctimai əhəmiyyətli qurumlar, məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər, səhmdar cəmiyyətləri, publik hüquqi şəxslər, bələdiyyələr üçün 30 apreladək;**
- **İnvestisiya fondları üçün 31 mayadək;**
- **Banklar və digər kredit təşkilatları, sığorta təşkilatları və cəmiyyətləri, birləşdirilmiş (konsolidasiya edilmiş və icmal) hesabatlar təqdim edən hüquqi şəxslər (holdinglər), dövlət zəmanəti ilə kredit alan və ya dövlət borcunun xərclənməsi ilə bağlı layihələrdə iştirak edən, həmçinin büdcədən subsidiya, subvensiya, qrant və ya müəyyən sahəliyyətlərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı büdcə vəsaiti ayrılan kommersiya təşkilatları üçün isə 30 iyunadək müddət müəyyən olunmuşdur.**

Xahiş edirik ki, göstərilən müddət ərzində öz maliyyə hesabatlarınızın auditor rəyi ilə təsdiq edilməsini təmin edəsiniz. Bununla da Siz ölkəmizdə həyata keçirilən şəffaflıq strategiyasına öz töhfənizi verməklə digər tərəfdaşlarımızın və investorların

etibarını qazanmış olarsınız. Nəzərinizə çatdırırıq ki, məcburi auditi davam etdirməyə görə İnzibati Xətalara Məcəlləsinin 464-cü maddəsində nəzərdə tutulan 3000 manatadək inzibati cərimədən başqa, Vergi Məcəlləsinin 57.4-cü maddəsinə əsasən həmin Məcəllənin 16.14-cü maddəsində göstərilən, auditor tərəfindən yoxlanılması nəzərdə tutulmuş hallarda auditor rəyini müəyyən edilən müddətdə təqdim etməyən vergi ödəyicisinə Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 3 dekabr tarixli 406-VIQ-DN-əli "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Qanununa əsasən 2022-ci il yanvarın 1-dən 2000 manat

məbləğində maliyyə sanksiyasının tətbiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Xahiş edirik ki, yuxarıda qeyd edilənləri nəzərə alaraq və Auditorlar Palatasının rəsmi internet sahifəsində üzvlərimizin siyahısına daxil olaraq müstəqil auditorun dəvət olunması ilə yaranan bütün suallar ilə əlaqədar müraciət edəsiniz. Eyni zamanda xatırladıq ki, auditor rəylərinin müvafiq maraqlı tərəflərə əlçatanlığının təmin edilməsi və tələb olunduğu hallarda kütləvi informasiya vasitələrində (KİV) nəşrinə də təsərrüfat subyektlərinin rəhbərləri və məsul şəxsləri cavabdehdir.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası

27 yanvar - 2 fevral 2022-ci il

"Araz Vadisi İqtisadi Zonası"nda Təbrizin traktor zavodunun filialı yaradıla bilər"

Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycan Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev İranın Yol və Şəhərsalma naziri və İran-Azərbaycan Hökumətlərarası Birgə İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının həmsədri Rüstəm Qaseminin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündən sonra deyib.

"İran avtomobillərinin istehsalı zavodu Neftçala Sənaye Parkında mövcuddur. Artıq onların ehtiyat hissələrin istehsalını da Neftçalada davam etdirmək istəyirik. Eyni zamanda əvvəllər dəyirman istehsalı ilə bağlı layihə mövcud idi. Həmin layihə-

ni reanimasiya edərək irəli aparmaq istəyirik. Bir sıra bu tip layihələr var. Bu istiqmətdə işimizi qururuq ki, ölkələrimiz arasında faydalı əməkdaşlığın səviyyəsini daha da yüksəldək", - deyər Ş.Mustafayev bildirib. Xatırladaq ki, "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkı Azərbaycan Prezidentinin 4 oktyabr tarixli Fərmanı ilə yaradılıb.

"Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkında sahibkarlar üçün əlverişli investisiya mühitinin yaradılması istiqamətində işlər mərhələli şəkildə həyata keçirilir və Parka 200 hektar ərazi ayrılıb.

Ötən il səyyar vergi yoxlamalarının sayı azalsa da, vergi məbləği 4 dəfə artıb

"Vergi inzibatchılığının təkmilləşdirilməsi və bununla bağlı keyfiyyət göstəricilərində müsbət tendensiya davam edir". Bunu İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov deyib. Nazir qeyd edib ki, 2021-ci ildə səyyar vergi yoxlamalarının sayı 2018-ci illə müqayisədə 4,5 dəfə azalsa da, 1 səyyar vergi yoxlamasına düşən hesablanmış vergi məbləği 4 dəfə artıb.

Qeyri-neft sektoru üzrə vergi daxilolmalarında könüllü vergi ödənişlərinin xüsusi çəkisi 90 faizə yaxınlaşıb.

Vergi güzəştə verilən fiziki şəxslər üçün şərtlər asanlaşdırılıb

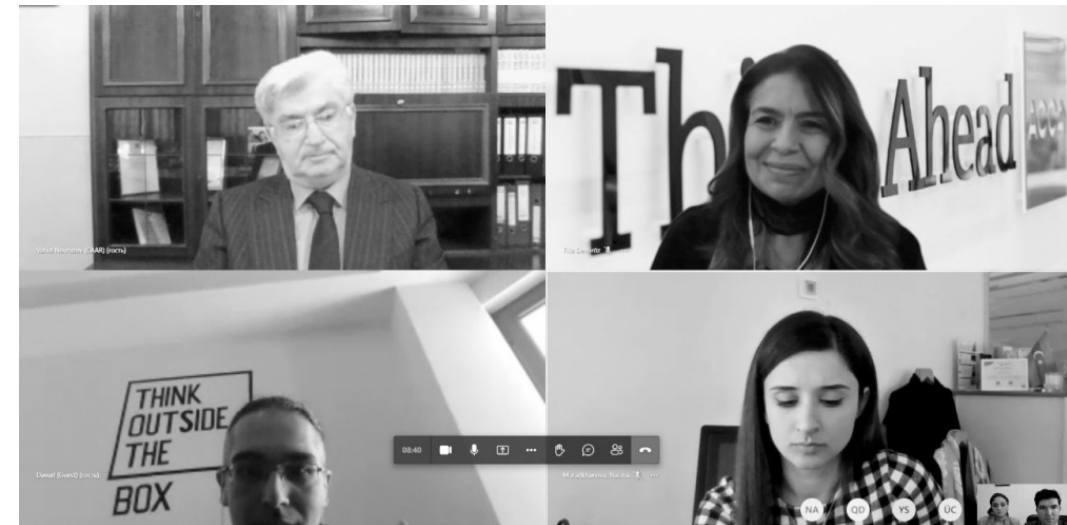
Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklər fiziki şəxslərə verilən vergi güzəştləri ilə bağlı müddəaları da əhatə edir. AZƏRTAC Dövlət Vergi Xidmətinə istinadla xəbər verir ki, mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşən vergi mütəxəssisi İlqar Əsədovun sözlərinə görə, Vergi Məcəlləsinə əsasən, əməkhaqqından tutulan vergi hesablanarkən fiziki şəxslərin bu maddədə sadalanan vergi güzəştləri hüququ müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyənləşdirilmiş sənədlərin təqdim edildiyi andan tətbiq edilir və yalnız fiziki şəxsin əsas iş yerində həyata keçirilir: "Əvvəllər hər hansı statusa uyğun gələn şəxs müvafiq statusunu təsdiq edən sənədləri nə zaman təqdim edərdisə, işəgötürənlər də həmin aydan etibarən onun gəlirlərinə güzəşt tətbiq edirdi və əvvəlki tarixləri nəzərə almırdılar. Bu barədə bəyannamələrdə hər hansı dəqiqləşdirilmə verilmirdi. Dəyişiklikdən sonra qüvvəyə minmiş yeni yanaşmaya görə, iş cari ilin yanvar ayında başlayan vergi güzəştə hüququ olan şəxs, məsələn, dekabr ayında güzəşt

hüququnu təsdiq edən sənədi təqdim etsə, mühasibat onun güzəşt hüququnu əmək müqaviləsinin hüququ qüvvəyə mindiyi tarixdən, yəni yanvar ayından nəzərə almalıdır". İ.Əsədov diqqətə çatdırıb ki, dəyişiklik real çətinliklərin aradan qaldırılması məqsədi daşıyır. Bir sıra hallarda güzəşt hüququ olan şəxslər, müvafiq arayışları, sənədləri almaqda ciddi çətinliklər çəkir. Dəyişiklik başqa bir problemi də həll edir. İndiyədək güzəşt hüququ sənədlərin təqdim edildiyi andan yaranırdı. Bu isə o deməkdir ki, işçi sənədi mühasibata ayın 17-də təqdim etdiyi halda, həmin ayın ilk 17 gününə güzəşt tətbiq olunmurdu. Bu isə bəyannamələrin təqdim edilməsi baxımından texniki çətinlik yaradırdı: "Bundan başqa, sənədlərin təqdim edildiyi an ifadəsi işi bir qədər də çətinləşdirirdi: bəzən verilməmiş arayışın, sənədin tarixi başqa ola bilər, lakin işçi onu müəyyən səbəblərdən iş yerinə bir qədər gec təqdim edə bilərdi. Yeni dəyişikliklə bu cür hallar aradan qalxmış oldu", - deyər iqtisadçı qeyd edib.

Auditorlar İmtiyazlı Sertifikatlaşdırılmış Mühasiblər Assosiasiyasının dörd ölkə üzrə rəhbərliyi ilə görüşüb

İmtiyazlı Sertifikatlaşdırılmış Mühasiblər Assosiasiyasının (ACCA) Türkiyə, Azərbaycan, Gürcüstan və Əfqanıstan ölkələri üzrə rəhbərliyi ilə Auditorlar Palatası arasında mövcud əlaqələrin gücləndirilməsi istiqamətində videokonfrans formatında görüş keçirilib.

Palatadan bildirilib ki, qurumun sədri, professor Vahid Novruzov, Palata sədrinin müşaviri, Beynəlxalq əlaqələr və xarici təşkilatlarla iş üzrə Komitənin sədri Fəqan Qarayev, Kadr hazırlığı idarəsinin rəisi Elmira Behbudova, ACCA-nın ölkəmizdən üzvləri olan "KPMC Audit Azərbaycan" MMC-nin direktoru Nəsimə Muradxanova, "BDO Azərbaycan" MMC-nin direktoru Yunis Salayev, "Davud Mamedov" MMC-nin direktoru Davud Məmmədov, ACCA-nın Türkiyə, Azərbaycan, Gürcüstan və Əfqanıstan ölkələri üzrə rəhbəri Filiz Demiröz və Bazarın inkişafı üzrə meneceri Ülgen Kıymık Coşkun iştirak etdikləri onlayn görüşdə Auditorlar Palatasının ACCA-nın İmtiyazlı Təlim Partnyoru statusunu əldə etməsi, Auditorlar Palatasının sədri Vahid

ACCA-nın Davamlı Peşəkar İnkişaf dair təlim materiallarının Auditorlar Palatasının üzvlərinə və assistentlərə tədris olunması istiqamətində tədbirlərin görülməsi, Azərbaycan auditorlarının ACCA-nın Peşəkar Tədqiqatçılar qrupuna qoşulması, həmçinin Auditorlar Palatası ilə ACCA arasında mövcud olan anlaşma memorandumunun yenilənməsi və imzalanma mərasiminin həyata keçirilməsi kimi mühüm məsələlər ətrafında geniş müzakirələr aparıb. Auditorlar Palatasının sədri Vahid

Novruzov auditor peşəsinin inkişafı və onun keyfiyyətinin artırılması, korrupsiyaya, çirkli pulların yuyulmasına və ümumilikdə kölgə iqtisadiyyatına qarşı mübarizədə mütərəqqi beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və yerli qanunvericilik nəzərə alınmaqla ölkəmizdə tətbiqinin müasir çağda böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulayaraq, hər iki qurum arasında bu istiqamətlərdə əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsinin labüdlüyünü diqqətə çatdırıb.

Ötən il qeyri-neft sektoru üzrə ixracın 25 faizi SOCAR-ın payına düşüb

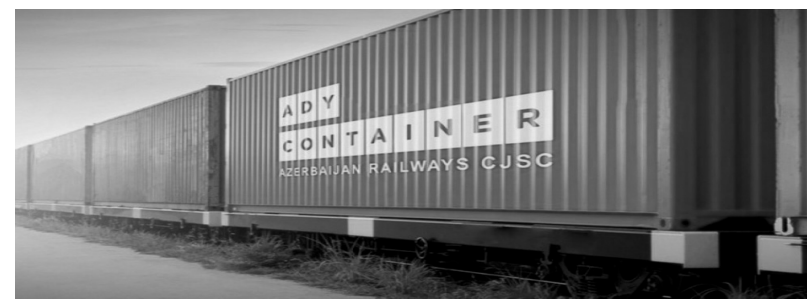
Qeyri-neft sektorunun inkişafı və ixracatın şaxələndirilməsi iqtisadiyyatın dayanıqlılığını baxımından strateji əhəmiyyət daşıyır.

SOCAR ölkə üzrə qeyri-neft sektorunun inkişafına da dəyərli töhfə verir. Şirkətdən bildirilib ki, polimer məh-

sulları da daxil olmaqla, ötən ilin ilk 11 ayında ölkə üzrə qeyri-neft ixracının təqribən 25 faizi SOCAR-ın payına düşüb.

Özbəkistandan yola çıxan ilk konteyner blok qatarı Bakıya çatıb

Özbəkistanın "Assaka Logistik Mərkəzi"ndən yola çıxan 50 konteynerdən ibarət ilk blok qatar Ələt limanına çatıb. "ADY Konteyner" MMC-dən bildirilib ki, avtomobil hissələri ilə yüklənmiş 40 futluq konteynerlər Xocidavlat sərhəd stansiyasından keçərək Türkmənistanın Türkmənbaşı limanına, oradan isə Xəzər dənizi vasitəsilə Azərbaycanın Ələt limanına çatdırılıb. Qatardakı yüklər Azərbaycanda minik avtomobili istehsal edən zavodlardan biri üçün nəzərdə tutulub. Bu marşrut üzrə blok qatırlar müntəzəm olaraq hərəkət edəcək.

Vətən müharibəsi dövründə 294 sahibkara kompensasiya ödənilib

44 günlük Vətən müharibəsi dövründə 294 sahibkarlıq subyektinə dəyən zərər üzrə 4,7 milyon manat həcmində kompensasiyanın ödənilməsi təmin edilib. Bu barədə KİÇİK və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri

Orxan Məmmədov yanvarın 24-də ötən ilin yekunları ilə bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. O qeyd edib ki, müharibə dövründə sahibkarlara dəymiş ziyanın qiymətləndirilməsi prosesinin təşkili KOBİA-ya həvalə edilib.

Fərdi sahibkarların sayı 1 milyon 168 mini ötüb

Bu ilin yanvarın 1-i vəziyyətinə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı 1 milyon 168 mini ötüb. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, hesabət dövründə hər dönd fərdi sahibkardan üçü "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq", "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", "Nəqliyyat və ənbər təsərrüfatı" və "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" sahələri üzrə qeydiyyatdan keçib. Sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində olan fərdi sahibkarların əsas hissəsi Bakıda (27,9 faiz), Lənkəran-Astara (10 faiz), Qazax-Tovuz (7,5 faiz) və Mərkəzi Aran (6,9 faiz) iqtisadi rayonlarında qeydiyyata alınıb. Fərdi sahibkarların 78,6 faizini kişilər, 21,4 faizini isə qadınlar təşkil

edib. Qadınlar "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" fəaliyyət növündə mövcud sahibkarların ümumi sayının 31,5 faizini, "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" fəaliyyət sahəsində 24 faizini, "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" fəaliyyət sahəsində isə 20,9 faizini təşkil edir. Sahibkar qadınların 30,5 faizi Bakıda, 10,1 faizi Lənkəran-Astara, 8,8 faizi Qazax-Tovuz, qalanları isə

digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatdan keçib. Fərdi sahibkarların cins tərkibinin regionlar üzrə say bölgüsündən aydın olur ki, Gəncə-Daşkəsən və Qazax-Tovuz (hər biri 25 faiz), Bakı (23,4 faiz), Naxçıvan Muxtar Respublikası (23,2 faiz) və Lənkəran-Astara (21,8 faiz) iqtisadi rayonlarında qadın sahibkarların payı ölkə üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Firidun bəy Köçərli (1863-1920)

Maarifçi, pedaqoq, metodist, ədəbiyyatşünas, publisist, Azərbaycan ədəbiyyat tarixçiliyi elminin banisi Firidun bəy Köçərli 26 yanvar 1863-cü ildə Şuşa şəhərində anadan olmuşdur. 1872-1876-cı illərdə Şuşada Mirzə Kərim Münşinin mədrəsə məktəbində oxumuş, daha sonra 1876-cı ildə Şuşadakı rus məktəbinə daxil olmuşdur. 1878-ci ildə Aleksey Çernyayevski Zaqafqaziya müəllimlər seminariyasına tələbə toplamaq məqsədi ilə bu məktəbə gəlir və Firidun bəyi də təhsil almaq üçün Qoriyə aparır. Firidun bəy 1879-1885-ci illərdə Qori müəllimlər seminariyasında təhsil almışdır. Bu dövrdə müəllimləri A.O.Çernyayevski və M.Kipiani ilə yaxın münasibət saxlamışdır. 1885-ci ildə seminariyanı bitirən Firidun bəy İrəvan gimnaziyasına təyinat almışdır. Həmin ildən İrəvanda fəaliyyət göstərərək, gimnaziyada ana dili, hüsnxətt fənlərini tədris etmiş, pansion mürəbbisinin köməkçisi vəzifəsini daşımışdır. Pedaqoji sahədə müvəffəqiyyətlərinə görə dəfələrlə mükafatlandırılmışdır. Ona "Kollecski sekretar", "Titulyar sovetnik" və "Statski sovetnik" rütbələri verilmişdir. 1895-ci ildə isə İrəvan şəhərini tərk etmiş, elə həmin ildən 1918-ci il qədər Qori Müəllimlər Seminariyasının "Tatar şöbəsi"nin Azərbaycan dili və şəriət müəllimi kimi pedaqoji fəaliyyətini davam etdirmişdir. 1897-ci ildə Vəkilovlar nəslindən olan Badisəba xanım ilə həyatı qurmuşdur. 1910-cu ildə Qori Seminariyasının Azərbaycan şöbəsinin müvəqqəti təlimatçısı,

seçilir. Firidun bəy Sovet işğalına qədər Qazax Müəllimlər Seminariyasına rəhbərlik edir.

Yaradıcılığı və elmi fəaliyyəti

1884-cü ildə Qori müəllimlər seminariyasında təhsil alarkən "Təlimi-Sokrat" əsərini yazmışdır. İrəvan gimnaziyasında çalışdığı illərdə Zöhrabzadə ilə birlikdə "Təlimi-lisani-türkü" adlı dərslik tərtib etmişdir. 1886-cı ildə ilk teatr tamaşasını təşkil etmişdir. 1890-cı ildə isə İrəvanda "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah" komediyasını tamaşaya qoymuşdur. M.Y.Lermontovun "Üç xurma ağacı" və A.Koltsovun "A kişi, niyə yatıb?" şeirlərinin tərcüməsindən ibarət kitabı Şuşada çap edilmişdir. "Tatar komediyaları" adlı ilk elmi məqaləsi "Novoye obozreniye" qəzetində dərc olunmuşdur. 1898-ci ildə "Ərəb əlifbası və onun qüsurları" silsilə məqaləsi "Qafqaz" qəzetində dərc olunmuşdur. 1900-cü ildə Müəllimlər Seminariyasının Ümumdünya Paris sərğisində Qori Seminariyasından nümayiş etdirilən eksponatlar sırasına F.Köçərliyin kitabları da daxil edilmişdir.

1903-cü ildə Tiflisdə onun "Azərbaycan tatarlarının ədəbiyyatı" kitabı rus dilində çap edilmiş, M.F.Axundovun "Aldanmış kəvakib" povestini rus dilinə çevirmiş, 1904-cü ildə A.P.Çexovun "At familiyası" hekayəsini tərcümə etmişdir. Cəlil Məmmədquluzadənin "Usta Zeynal" kitabçası haqqında eyni adlı məqaləni "Znaniye" qəzetində çap etdirmişdir. 1920-ci ildə "Vətən dili"nin I hissəsinin yenidən işlənməsində xidmətləri olmuşdur. Onlarla dərsliyə düzəliş etmiş, nəzəri materialı, hekayələri artırmış, metodika və stilistikasını zənginləşdirmişdir. Ölümündən sonra 1925-ci ildə "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi materialları" kitabının I hissəsi 1926-cı ildə isə kitabın II hissəsi çap edilmişdir.

Sovet işğalı dövründə

1920-ci ilin mayında Qazax kommunistləri Köçərliyə və digər "Müsavat" funksionerlərinə "xalqa xəyanətə", "milli nifaq törətməkdə", "torpaq və mülk zəbt etməkdə", general-qubernator Ə.Xoyskinin etibarlı şəxsləri olmaqda ittiham etdilər. O, 1920-ci ilin may ayında kommunistlər tərəfindən güllələnmişdir.

FİRİDUN BƏY KÖÇƏRLİNİN FİKİRLƏRİ

"Bir millətin malını, dövlətini və hətta vətəni əldən alsan, ölüb itməz, amma dilini alsan fot olar, ondan bir nişan qalmaz".

"Əgər bir xalqı məhv etmək, onu adam toplusuna çevirmək istəyirsinizsə, müəllimini savadsız, həkimini isə kəmsavad edin. Biri onun başını, o biri canını zay etsin".

"Müəllimlik ağırdır, ancaq pak və müqəddəs xidmətdir. Seminariyada aldığımız elm və tərbiyəni elə yüksək və hiündür maqamda saxlayın ki, nuru ətrafı da işıqlandıra bilsin".

"Hər bir xalqın maddi yoxsulluğu, iqtisadi düşkünlüyü onun zehni yoxsulluğunun, mənəvi düşkünlüyünün nəticəsində meydana çıxır".

sonradan isə seminariyanın Azərbaycan şöbəsinin inspektoru vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 1918-ci ildə Qori Müəllimlər Seminariyasının Azərbaycan şöbəsini tədris ləvazimatı və avadanlığı ilə birlikdə öz vəsaiti ilə Qazax şəhərinə köçürmüş, bunun əsasında Azərbaycan Müəllimlər Seminariyası yaradılmışdır. O, seminariyanın direktoru təyin olunmuşdur. 17 sentyabr tarixində Qazax Müəllimlər Seminariyasında ilk dərslər başlayır. Sonradan Firidun bəy Qazaxda ilk uşaq evini açır. 1918-ci il 28 may tarixində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Milli Şurasının üzvü seçilir, "İstiqlal bəyannaməsi"ni imzalayır. 1919-cu il fevralın 1-də Müsavat partiyasının səyyar bürosunun Mərkəzi Komitəsinin təşəbbüsü ilə təşkil edilmiş Qazax şöbəsinə sədr

Ölkədə elektrik enerjisi istehsalı artıb

2021-ci il üzrə elektrik enerjisinə dair operativ məlumatlara əsasən, dekabr ayında respublika üzrə elektrik enerjisinin istehsalı 2591,2 mln. kVt-st, ixracı 289,6 mln. kVt-st, idxalı 10,5 mln. kVt-st olub. 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə dekabr ayında respublika üzrə elektrik enerjisinin istehsalı 201,4 mln. kVt-st, ixrac 127,9 mln. kVt-st artıb, idxal isə 0,2 mln. kVt-st azalıb. Banker.az Energetika Nazirliyinə istinadən xəbər verir ki, 2021-

ci ilin yanvar-dekabr aylarında isə respublikada (əsas fəaliyyəti elektrik enerjisi istehsalı olmayan təsərrüfat subyektləri də daxil olmaqla) ümumi elektrik enerjisinin istehsalı 2020-ci illə müqayisədə 2044,8 mln. kVt-st artaraq 27856,0 mln. kVt-st olub. Hesabat dövründə 2020-ci ilin 12 ayına nisbətən elektrik enerjisinin istehsalı İES-lərdə 1840,5 mln. kVt-st artaraq 26238,8 mln. kVt-st, SES-lərdə 207,9 mln. kVt-st artaraq 1277,3 mln. kVt-st,

digər mənbələr (KES, GES və BMTYZ) üzrə isə 3,6 mln. kVt-st azalaraq 339,9 mln. kVt-st olub. Külək elektrik stansiyalarında 91,5 mln. kVt-st, günəş elektrik stansiyalarında 55,2 mln. kVt-st, Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodunda (BMTYZ) isə 193,2 mln. kVt-st elektrik enerjisi istehsal edilmişdir. İl ərzində elektrik enerjisinin istehsalı "Azərenerji" ASC üzrə 25038,0 mln. kVt-st (İES-lərdə 23905,0 mln. kVt-st, SES-lərdə 1133,0 mln. kVt-st), Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidməti üzrə 451,0 mln. kVt-st (İES-lərdə 269,5 mln. kVt-st, SES-lərdə 130,3 mln. kVt-st, GES-də 51,2 mln. kVt-st), "Azərişiq" ASC üzrə külək elektrik stansiyalarında 66,1 mln. kVt-st, müstəqil elektrik stansiyaları üzrə 2300,9 mln. kVt-st təşkil edib. Hesabat dövründə elektrik enerjisinin ixracı 1677,1 mln. kVt-st olmaqla, 2020-ci illə müqayisədə 526,4 mln. kVt-st, elektrik enerjisinin idxalı isə 151,5 mln. kVt-st olmaqla, 2020-ci ilə nisbətən 15,0 mln. kVt-st artıb.

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMI-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rusul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zahid Məmmədov, Aytən Səmədzadə, Elşad Səmədzadə

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyar Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materialdakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və sahifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500

20 YANVAR 1990

Xalqımızın azadlığı uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsini dərin ehtiramla yad edir, Uca Allahdan onlara rəhmət diləyirik!

Matanata

"Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətti" 2021-ci ilə olan hesabatı təqdim edib

Azercell-in dəstəyi ilə fəaliyyət göstərən xidmətə ötən il 5300-ə yaxın müraciət daxil olub. On bir ildən artıqdır ki, "Azercell Telekom" MMC-nin, UNİ-CEF Azərbaycanın və "Ümidli Gələcək" Sosial Təşəbbüslər İctimai Birliyinin birgə əməkdaşlığı ilə fəaliyyət göstərən "Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətt" (AUQX) xidməti yarandı gündən müxtəlif problemlərlə üzlənmiş uşaqlara kömək edir. Qeyd edək ki, bu illər ərzində xidmətə 53000-dən çox müraciət daxil olub. Bu müddət ərzində qurulan uğurlu əməkdaşlığın indiki səviyyəsini müzakirə etmək və gələcək konturlarını müəyyənləşdirmək məqsədilə "Azercell Telekom" MMC-nin Korporativ Ünsiyyət departamentinin direktoru Sona Abbasova, şirkətin Media ilə əlaqələr üzrə direktoru Nigar Şixlinskaya və digər nümayəndələri ilə "Ümidli Gələcək" Sosial Təşəbbüslər İctimai Birliyinin icraçı direktoru Kamalə Aşumova və sədri Nabil Seyidov arasında görüş keçirilib. Görüşdə gələcək planlar müzakirə olunub, daha fərqli istiqamətlərdə əməkdaşlıq məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Sonda "Azercell Telekom" MMC "Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətt" xidmətinə dəstəkləməklə uşaqların hüquqlarının qorunmasını uzunmüddətli töhfəyə və əməkdaşlığa görə "Ümidli Gələcək" Sosial Təşəbbüslər İctimai Birliyi tərəfindən Fəxri Fərmanla təltif olunub. "Azərbaycan Uşaq Qaynar

Xətt" xidmətinin təqdim etdiyi hesabat əsasən mərkəzə 2021-ci il ərzində müxtəlif sahələri əhatə edən problemlərin həlli ilə bağlı 5300-ə yaxın zəng edilmişdir. Bunlardan 1471-i təhsil, 1036-sı hüquqi, 822-si psixoloji, 606-sı səhiyyə, 501-i sosial və digər məsələlərə bağlı zənglər olub. Müraciət edənlərə əsasən telefon vasitəsilə psixoloji yardım göstərilib, ehtiyac olduqda isə fərdi və qrup terapiyaları həyata

keçirilib. Həmçinin ailələrdə psixoloji və fiziki zorakılıq halları ilə bağlı 414 müraciət daxil olub. Bu müraciətlərin hər biri ilə əlaqədar ailələrə iş aparılıb, hüquqi məsləhətlər verilib. İl ərzində qaynar xəttə daxil olmuş müraciətlərin araşdırılması və müvafiq yardımların göstərilməsi məqsədilə mərkəz tərəfindən müxtəlif təşkilatlara 364 məktub ünvanlanıb. Bəzi müraciətlərin ətrafı araşdırılması məqsədilə 81 ailə mərkəzə dəvət olunub, onların uşaqları ilə 263 sosial-psixoloji reabilitasiya

işini həyata keçirilib. Daxil olan müraciətlərə əsasən bir sıra ailə və məktəbə təcili-təxirəsizlərə səfər təşkil edilmişdir. Qeyd edək ki, "Azərbaycan Uşaq Qaynar Xətt" xidmətinin fəaliyyəti yalnız zənglərin cavablandırılması ilə bitmir. Eyni zamanda, hər il əhalinin məlumatlılığının artırılması, uşaq və yeniyetmələr üçün əlçatanlığın təmin edilməsi məqsədilə qaynar xətt xidmətinin əməkdaşları tərəfindən

müxtəlif maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirilir. Ümumilikdə, 2021-ci il ərzində maarifləndirmə tədbirlərinə 1500-dən çox uşaq cəlb olunub. "Uşaq Qaynar Xətt"inə 24 saat xidmət göstərən 116111 qısa nömrəsi, +994 50 680 22 80, +994 51 580 22 80, +994 51 880 11 80, +994 51 880 22 80 mobil nömrələri, ushaqqaynarxetti@gmail.com elektron poçtu, Facebook və Instagram sosial şəbəkələri, mərkəzin saytındakı canlı çat və "uşaqqaynarxetti" mobil əlavəsi vasitəsilə müraciət etmək olar.